

Asia: VN/7046/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi virvoitusjuomaverosta annetun lain ja alkoholi- ja alkoholijuomaverosta annetun lain liitteen muuttamisesta sekä virvoitusjuomaverosta annetun lain muuttamisesta annetun lain kumoamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausuntopyynnön diaarinumero VN/7046/2024

Valtion ravitsemusneuvottelukunta (VRN) kiittää mahdollisuudesta kommentoida hallituksen esitystä virvoitusjuomaverosta. VRN kannattaa esitystä, koska ehdotetut veromuutokset tukevat kansallisten ravitsemussuositusten (2024) mukaista vapaan sokerin vähentämistä ruokavaliossa. Lisäksi VRN ehdottaa, että maustamattomien kasvipohjaisten juomien verovapauden edellytyksenä tulisi olla maidon koostumusta vastaavalle tasolle täydentäminen myös muiden vitamiinien ja kivennäisaineiden kuin kalsiumin suhteen. Maustamattomien kasvipohjaisten juomien täydentäminen myös B12-vitamiinin, riboflaviinin, D-vitamiinin ja jodin osalta parantaisi niiden ravintoarvoa ja tukisi niitä käyttävien väestöryhmien välttämättömien ravintoaineiden saantia. VRN ehdottaa myös, että pakkaamattomien juomien sekä sokeria sisältävien kahvi-, tee- ja kaakaojuomien verokohtelu olisivat linjassa muiden vapaata sokeria sisältävien juomien kanssa.

Veron piirissä olevien sokeria sisältävien juomien runsas kulutus aiheuttaa tutkitusti kansanterveyden kannalta haitallisia seurauksia, kuten lihavuuden yleistymistä ja suuterveyden heikkenemistä. Suomessa väestön lihavuus ja siitä johtuvien sairauksien sekä suusairauksien yleisyys kuormittavat terveydenhuoltoa ja aiheuttavat lisääntyvää kansantaloudellista taakkaa. Sokeria sisältävien juomien verotukselliset toimenpiteet ovat useissa maissa johtaneet niiden kulutuksen vähenemiseen, ja ne ovat osoittautuneet tehokkaiksi keinoiksi vähentämään suun sairauksia ja laskemaan painoindeksiä.

WHO ja Valtion ravitsemusneuvottelukunta suosittelevat, että vapaan (sisältäen lisätyn) sokerin määrä tulisi olla alle 10 % energian päivittäisestä kokonaissaannista. Perusteena on kansansairauksien, kuten lihavuuden ja tyyppin 2 diabeteksen, ehkäisy ja suu-terveyden edistäminen. VRN kannattaa kaikkia toimia, jotka mahdollisesti vähentävät runsaasti vapaata sokeria sisältävien elintarvikkeiden kulutusta. Nykyisessä heikentyneessä taloudellisessa tilanteessa verotusta tulisi terveysperustaisesti kohdistaa siten, että sillä tuetaan terveyden edistämistä ja kansansairauksien ehkäisyä, ja täten vähennetään terveydenhuollon kustannuksia.

VRN kannattaa runsaasti sokeria sisältävien ja ravitsemuslaadultaan heikkojen juomien terveysperustaista verotusta, mutta pitää tärkeänä, että verotusta laajennetaan koskemaan vähitellen myös muita runsaasti vapaata sokeria sekä suolaa ja kovaa rasvaa sisältäviä elintarvikkeita.

Yhteydenotto:

Satu Jyväkorpi, Valtion ravitsemusneuvottelukunnan pääsihteeri, [satu.jyvakorpi\(a\)ruokavirasto.fi](mailto:satu.jyvakorpi(a)ruokavirasto.fi)

Lähteet:

Colchero MA, Popkin BM, Rivera JA, Ng SW: Beverage purchases from stores in Mexico under the excise tax on sugar sweetened beverages: observational study. *BMJ* 2016, 352:h6704.

Guideline: Sugars intake for adults and children. Geneva: World Health Organization; 2015
http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/149782/1/9789241549028_eng.pdf

Itria A, Borges SS, Rinaldi AEM, Nucci LB, Enes CC. Taxing sugar-sweetened beverages as a policy to reduce overweight and obesity in countries of different income classifications: a systematic review. *Public Health Nutr.* 2021; 24:5550-5560. doi: 10.1017/S1368980021002901.

Serban, S., Conway, D. Sugar tax impact on oral health and the need to go further upstream. *Br Dent J* 238, 642–643 (2025). <https://doi.org/10.1038/s41415-025-8637-z>

Sowa MP, Keller E, Stormon N, Lalloo R, Ford PJ, The impact of a sugar-sweetened beverages tax on oral health and costs of dental care in Australia, *European Journal of Public Health* 2019;1:173–7. <https://doi.org/10.1093/eurpub/cky087>

THL: <https://thl.fi/-/terve-suomi-tutkimus-suomalaisten-lihominen-aiheuttaa-jo-merkittavia-ongelmia-yhteiskunnallisten-toimien-aika-on-nyt>

VRN & THL: Kestävää terveyttä ruoasta - kansalliset ravitsemussuositukset 2024.
<https://www.julkari.fi/handle/10024/150005>

Jyväkorpi Satu
Valtion ravitsemusneuvottelukunta